

3. Želja.

Osamelo srce moje
Prazno je, nič več ne poje,
Kakor nekdanj pesmi jasnih,
Kakor nekdanj pesmi glasnih.

Morda srce osamelo
Zopet radostno bo pelo,
Ko si želje utešilo,
K dragim bode se vrnilo . . .

4. Slovo od sobice.

Nikjer, nikjer na širnem svetu
Prijetnejše in lepše ni,
Kot je v koticu mojem mirnem,
Predragi moji sobici.

Res, ozka je, tesna in mala,
Korakov niti dolga pet —
A ktera še takó je zala,
Kar jih ima ves širni svet? —

A naj mi še tako bo draga,
Slovo z veseljem ji bom dal;
V počitnicah, v naravi prosti
Po nji mi pač ne bode žal.

Generoz Maver.

Basni o levu.

Po Ezopu, Lafontainu in Krilovu priredil Brinjos.

17. Lev in volk.

Lev je obiral za zajutrek mastno jagnje. Kilavo ščene se je plazilo krog njega in mu je ukradlo košček mesa izpod krempljev. Toda lev se ni razsrdil, misleč si: mlado je še in neumno.

To je videl volk in je zamrmral natihoma: „Saj lev ni tako silen in strašen, kakor govoré o njem.“

In stegnil je šapo, da bi okusil tudi on košček jagnjeta.

Raca na vodi, ta jo je izkupil: prišel je sam v levovo skledo! Lev ga je raztrgal na kosce, godrnjaje tako-le: „Prijatelj, zmotil si se, če si mislil, da ti prizanesem. Ščene je še mlado in neumno, a ti, volčje stegno, ti nisi ščene!“

Krilov.

LISTJE IN CVETJE.

Iz zaklada naših pregovorov.

21. Pametni se pri ognju pogreje, nespametni opeče.

Pamet je tisti božji dar, ki nas uči, kako naj prav živimo, da si ne izkopljemo groba svoji časni sreči, še manj pa večni.

Pamet nam torej kaže v vseh okoliščinah življenja izogibati se škodljivih rečij, dobre pa si vedno obračati v svoj prid. V tem smislu bi lahko pamet imenovali tudi

modrost, katera zahteva od nas zlasti ti-le dve reči: da pri vsem svojem delovanju delamo s pravim preudarkom in pametnim namenom, pa da vselej prav rabimo primerne pomočke.

Kar pa velja za vsa opravila, nam je naš pregovor pojasnil le v enem zgledu. Kadar je n. pr. zelo mraz, takrat si želimo gorkote. A sama želja nas še ne ogreje, treba je zakuriti; zelo nespameten čudak bi bil oni, ki bi iz samega strahu pred ognjem niti kuriti ne hotel. Te neumnosti še naš pregovor niti ne omeni. Pač pa je opazoval dva človeka — modrega in nespametnega, kako sta se grela. Ogrijemo se lahko pri ognju na prostem ali pri zakurjeni peči, in sicer stojé, sedé ali celó ležé. Pametni človek si ne zakuri vse prehudo; vročini se bliža le toliko, da se pošteno ogreje; tudi se večkrat obrne, da se enako ogreje od vseh strani; posebno je oprezen, da bi ogenj ne povzročil kake nesreče, kadar gre spat itd. Nespametni nerodnej pa dela ravno narobe. Večkrat že zakuri tako silovito, da se ponesreči vsled preobilne vročine; ker se greje le po eni strani, ga začne zebsti po drugi in v svoji narobe-modrosti si hoče pomagati s tem, da se čimdalje bliže primikuje ognju, a tako se po eni strani opeče, po drugi pa prehladi; še tako je nepreviden, da na takem nevarnem prostoru zadremlje in zaspi itd.

Tako se je pregovor že mnogokrat prav po besedi uresničil in pojasnil. Pregovori pa nimajo samo besednega ali naravnostnega pomena, marveč s primero ali vzgledom kažejo na višje ali splošne resnice. Pregovor: „Pametni se pri ognju ogreje, nespametni pa opeče“, bomo torej tolmačili: „Vsako reč je treba prav in previdno rabiti, če hočemo, da nam ne bo škodovala, marveč še koristila. Osobito je treba modre opreznosti pri nevarnih rečeh; ravno zato si je pregovor v primeru izbral ogenj, ker je tako zelo nevaren, ako ne ravnamo previdno ž njim. Berilo n. pr. je bilo že premnogim v veliko korist, ker so si modro odbirali dobre knjige, odločno pa zametavali slabe in pohujšljive. Višje šole so že vzgojile veliko izvrstnih, svetih mož, ker so si jih znali modro v prid obračati; veliko, veliko pa so jih tudi pogubile časno in večno, ker so bili nespametni, da so zašli v slabe družčine, lenobno tratili dragi čas itd. Sploh nas pregovor uči, da si modri zna v prid obračati celó nevarnosti našega življenja.

Nove knjige in listi.

Drobtinice XXXI. letn. Uredil dr. Andrej Karlin. Založila „Katoliška družba za Kranjsko“. V Ljubljani 1901. — Jako lepi in jedrnat ter času primerni spisi, katere so spisali samo izurjeni in že od drugod nam znani in priljubljeni pisatelji, so zbrani v tem letniku: „O svetem letu“ (dr. Gruden); „Slomšek in drobtinice“ (dr. Ant. Medved); „Spomini na slovensko romanje v Rim“ (Serafin); „Prošt dr. Ant. Jarc“ (dr. Karlin); „Kanonik † dr. Fr. Lampe“ (A. Kalan); pristrčne pesmi sta prideljala dr. J. M. Kržišnik in kan. Andrej Kalan. Vsem vzgojiteljem pa tudi bolj odrasli mladini toplem priporočamo to lepo knjigo.

III. razr. v Gorici; Tomše Ana, učenka V. razr. na Dunaju; Zapečnik Ivan, dijak v Mariboru; Omladič Filip in Jože, Cizej Vinc., Baš Vinc., Zagoričnik Vinc., Rojnik Karl, Pečevnik Avg. in Karl, Pergar Fr. in Miha, Vodlok Fr., Rak Fr., Korun Fr., Krunovšek Fr., Vetršek Fr., Bizmal Martin, Krašovec Jan., Zavolovšek Jan., Noyak Ant. in Jan., Hribernik Alojz in Jan., Rovšnik Ant., Rehor Ant., Plaskan Ivan, Potočnik Jože, Kovač Jak., Šmajš Miha, Grad Ferd., Kronovšek Mih., Tirnšek Alojz., Planko Jernej, Korošec Ant., učenci II. razr. v Braslovčah; Paulšek Karl, prvosolec v Mariboru; Stih Ludvik in Schneider Štefan, učenca III. r., v Svetinjah; Svetina Tonček in Stanko v Pliberku; Štirn Ivanka, Košir Jozefa, Podobnik Marija, Drmota Frančiška, Snajder Marija, učenke V. razr. v Škofji Loki; Kovačič Josipina v Pristavi pri Sv. Emi; Pezdič M., Čop Ana, Peternel Mici, Štros F., Šutej Slavica, Jekler Zefka, Martinič Angelica, Knific F., Dolenc Angelica, učenke v Škofji Loki.

Odgonetka uganke v št. 7:

Cvet — lica = Cvetlica.

Prav so uganili: Stih Ludvik in Schneider Štefan v Svetinjah; Štirn Ivanka, Košir Jozefa, Podobnik Marija, Drmota Frančiška, Snajder Marija, učenke V. razr. v Škofji Loki; Kovačič Josipina v Pristavi pri Sv. Emi; Pezdič M., Čop Ana, Peternel Mici, Štros F., Šutej Slavica, Jekler Zefka, Martinič Angelica, Knific F., Dolenc Angelica, učenke v Škofji Loki.

Rešitev „Rebusa“ v 7. številki:

Afrika.

Prav so rešili: Robič Maks, učenec III. razreda in Robič Fr., uč. II. razr. v Središču; Boltar Emeran, učenec

„Vrteč“ izhaja 1. dne vsacega meseca in stoji s prilogo vred za vse leto 5 K 20 h, za pol leta 2 K 60 h. — Uredništvo in upravnništvo sv. Petra cesta št. 76, v Ljubljani.